

forandringens Udvikling, hvor blandt Andre jeg og flere foreslog, at Landstinget skulde indskrænke sig til at stemme over Paragrafer eller Kapitler eller Ministeriernes Dele af Budgettet; saa havde Landstinget sin store Indflydelse paa Finansloven, og navnlig vilde det da have en aldeles overveiende Indflydelse paa vor politiske Udvikling, og det var det, som jeg egentlig ogsaa har villet betegne ved den Udvikling, jeg tillod mig iqaar. — Der var en anden Yttring af den ærede Kirke- og Undervisningsminister, hvorom jeg ogsaa vil tillade mig at sige et Par Ord. Den ærede Minister sagde, at jeg ved at nævne en Udtalelse af en tidligere Finansminister angaaende to Arter af Statsindtægter og Statsudgifter — Statsindtægter og Statsudgifter i videre Betydning og i snevrere Betydning — havde erklæret, at jeg ikke skulde indlade mig videre derpaa, thi denne Udtalelse var bleven omstændelig indbegaaet, da den fremkom, og saa sagde den høitæredede Minister, at det var ganske rigtig, at denne Paastand var bleven omstændelig indbegaaet, men han troede aldeles ikke, at den var bleven modbevist. Her gaar det, som det næsten altid gaar, naar man har en Sag med hinanden. Enhver tror, at han har Ret; saaledes gaar det den ærede Minister, og saaledes gaar det mig. Jeg var overbevist om, at Paastanden var gjendreven, og Ministeren er overbevist om det Modsatte; men Domstolen, som engang skal have Sagens Afgjørelse, har endnu ikke udtalt sig; den kan man appellere til, indtil man faar at se, hvem af os der har Ret, og dette vil ikke udeblive i denne Samling. Domstolen er her, idetmindste den ene Del. Naar dernæst den høitæredede Minister fremskillede de Fordringer, der ere gjorte med Hensyn til Inddragelsen af de separate Fonds under den almindelige Finansbestyrelse, og uden den særskilte Stilling paa Finansloven, som om det var noget særdeles Betydeligt, vil jeg dog tillade mig at gjøre en Indsigelse derimod. Det er nu fra alle Sider anerkjendt, at Bevillingsmyndigheden gennem Finansloven kan give disse separate Fonds Midler, hvilken Aendelse den vil. Der er Ingen, der indvender Noget derimod, at man kan bruge Penge til det, som den bevilgende Myndighed, Rigsdagen og Kongen, kan blive enig, det er der Ingen, der har Noget imod. Men skulde det altsaa være en saa befyndelig og urigtig Fremgangsmaade, om man tillige gennem Finansloven forandrede den Form, med hvilken disse Fonds ere opførte. Jeg synes dog, at det Bigtigste er Dispositionsretten over Pengene, og at det Andet er mere en Formsig. Det forekommer mig nu, at det Udfælgste for den ærede Kirke- og Undervisningsminister maatte være at blive fri for den Stilling, han har med at bestyre ogsaa disse store Midler, saaledes som Tilfældet nu er. Jeg har naturligvis den største Agtelse for den nuværende Kirke- og Undervisningsministers udmærkede Dygtighed

til at kunne styre mange forskellige Gebeter; han maa beskæftige sig med Kirkevæsenet, han maa beskæftige sig den ene Dag med Kirken, den anden med Theatret, kort sagt, det er saa mange yderst forskellige Omraader, han har at tage Vare paa; men han skal tillige være Domainebestyrer, Finansminister og tage sine Dispositioner med Hensyn til disse betydelige Midler. Maatte det da ikke være en Lettelse for ham, om de gif ind under den almindelige Finansbestyrelse, som vi have, og han blev fri for det Besvær, som unegtelig maa være forbundet dermed. Det forekommer mig, at der fra vor Side, som have foreslaaet Sligt, er viss Hensynsfuldhed mod selve disse Fonds Natur, idet vi tro, at det ikke vilde krænke ham det mindste, om man forandrede deres Savn paa Finansloven, efterat det er anerkjendt, at man gennem Finansloven kan bortvotere fra alle de enkelte Stiftelser Alt, hvad man vil, til hvilket som helst Niemed, som man kan blive enig om. Vi have taget Hensyn dertil, og vi have virkelig ogsaa havt det for Øie, at det dog maatte var økonomisk rigtigt, ogsaa for Stiftelserne selv, om de kom ind under den almindelige Domaine- og Finansbestyrelse, og jeg tror, at naar der ikke var Andet i Veien derfor end det, der saaledes ligger for, og som jeg her har nævnt, vilde det maatte ogsaa lade sig gjøre; thi hvorfor skulde Anstuelserne være saa forskellige i Kultusministeriet fra, hvad de kunne være hos en Mængde Medlemmer her i Salen. Men det, der er i Veien, er desto værre noget Andet. Man befrygter, at naar disse Midler kom ind under den ganske almindelige Finansbestyrelse, altsaa ikke kom til at staa som saadanne særlige Hylstre, der skulde værne om visse Interesser, saa vilde de høiere aandelige Interesser let kunne tage Skade ved den Behandling, der blev dem tildel fra den Del af Repræsentationen, der er valgt ved den almindelige Valgret. Man har ikke den Tillid til denne Del af Repræsentationen, som jeg tror, at man burde have, skjøndt den altid har vidst at indkomme alle de Krav, der med Nøiemlighed vare stillede fra Regjeringens Side netop paa disse Gebeter; dette er den egentlige Ulykke, der er Grunden til, at man ikke kan blive enig. Dersom Regjeringen blot vilde vise noget mere Tillid til denne Forsamling og til dens Interesse for alle aandelige og videnskabelige Formaal, som ikke synke ned til at blive blot et Paaflud til Underhold for enkelte Personer, saa tror jeg, at Sagen vilde stille sig lettere. Jeg har blot villet bemærke dette, fordi den ærede Minister sagde, at vi vilde have alt Muligt ind i Finansloven, skjøndt det kun var en lille Forandring, vi nu vilde gjøre ved at stille disse Fonds under en anden Form, efterat vi have faaet fuld Raadighed over selve Midlerne. Jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger.